

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

" " 1 " 60 "

" " 3 " 90 "

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

" " 3 " "

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERȚIUNILE

se plătește după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă 0
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”

CLUJ, KALOZSVAR
6. JÓRAI-UTCSA.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

„Răvașul” acasă.

Când am înființat aceasta smerită și neînsemnată foaie, a cărei lipsă o simteam și a cărei însemnatate o înțelegeam foarte puțini, aveam să luptăm pe lângă alte greutăți și cu pedeca cea neobicinuită, că nu aveam la îndemână nici o tipografie, care să fi avut voie și bunăvoință de a ni-o tipări, pe un preț convenabil. Și astfel aproape un an de zile a trebuit să ne chinuim, și noi și tipograful nostru, tipărind foaia în Gherla, având să ne înțelegem tot prin epistole, cu mare greu și cu multe spese — de cari altcum am fi putut fi cruțați. Numai cei ce se îndeletnicesc cu foile, și știu cum se fac; numai cei ce știu cât de mult trebuie să se înțeleagă redactorii cu tipograful lor, vor putea pricepe cum se cade greutățile de tot felul, cu cari am avut a ne lupta până acum.

Har Domnului, acum greutățile ni-se vor mai împuțina. De azi înainte foaia noastră se va tipări acasă, în Cluj, și încă într'o tipografie românească, care are și voie și dragoste pentru o lucrare, ca aceea ce sevrăște o foaie românească, cum e »Răvașul.«

Faptul însă, că avem o tipografie românească în Cluj ni-se pare și de altfel vrednic de a ne opri asupra lui și al scoate la iveală, ca un lucru de însemnatate istorică. Nu pentru noi, cei dela Răvașul, nici pentru ușurința, de care ne vom bucura pe viitor, ci pentru toți Românii cari înțeleg rostul tipografiilor în dezvoltarea culturală a popoarelor și pentru însemnatatea deosebită ce o are și trebuie să o aibă o tipografie românească în orașul acesta de frunte, care oare când era capitala Ardealului.

E un moment istoric acesta și noi ținem să-l scoatem la iveală, ca să ne gândim asupra lui și înțelegându-l să ne îndemnăm unul fiecare a ne face datoria.

Cum s'a întâmplat aceasta, nici noi nu știm. Dumnezeu, care cârmuiește destinele neamurilor, o știe. Un lucru însă îl vedem și-l constatăm cu mare bucurie. În Cluj, unde sunt peste șapte mii de Români, unde sunt multe așezăminte românești, unde învață sute de fii ai poporului nostru, în acest oraș de frunte al țerii noastre, avem de azi înainte cu o instituțiune românească mai mult. Fie, ca ea să slugească spre luminarea iubitului nostru popor, spre cinstea și înflorirea lui.

Tipariul, dintre toate măestrile omenești, este acela care a sevrăsit mai mult bine pentru înaintarea omeniei. Aceasta au înțeles-o și bătrânii noștri. Vlădicii noștri cei mai mari, cunoscându-și datorința de a lumina poporul cu lumina adevărului, au întemeiat, ei mai întâiu, tipografii, menite să înmulțească cărțile și întraripând cuvintele

adevărului să le lățească cu atât mai repede și mai ușor în toate straturile neamului. Dar' nu numai vlădicii, acești părinți sufletești și cârmaci părințești ai poporului, ci și cei lalți fruntași mireni, cari înțelegeau mersul lucrurilor în lume, s'au nisuit din toate puterile, ca să înființeze câte o tipografie românească. De fapt astăzi avem, noi Românii 7 vlădici, dar' avem de 2-ori atâtea tipografii, cari toate lucră întru răspândirea luminei în mijlocul poporului nostru. Și de D-zeu să avem cât de multe.

În deosebi trebuie să ne bucurăm, că în sfârșit avem și în acest frumos și mare oraș al Ardealului o tipografie, menită să ne îndemne la lucrare și să ne ajute, pe cei ce străduim întru luminarea poporului nostru iubit.

Dumnezeu cel bun și milostiv, să-și reverse harul seu și asupra tipografiei acesteia nouă, care acum își începe lucrarea sa mult promițătoare.

George Barițiu.

(1812—1893)

Zilele trecute am dat cu plăcere vestea, că la mormântul lui George Barițiu, de lângă biserică unită din Sibiu, neamurile îi vor ridica un frumos monument de piatră, împodobit cu chipul lui, lucrat în aramă. E frumos lucru acesta și ar fi de dorit, ca la serbarea aceasta a pomenirii lui George Barițiu să iee parte, nu numai rudeniile de sânge ale marelui bărbat, ci toată lamura familiei, care e înrudită sufletește cu el, adecă fruntașii întreg poporului românesc. Pentru-că Barițiu n'a fost, ca ori-ce om de rând, numai al familiei sale, ci al nostru al tuturor.

Acum, că aici în Cluj, un vlăstar al familiei Barițiu, îi ridică și el un monument de pomenire, — nu în piatră și aramă — ci cu fapta, prin înființarea unei tipografii, în care numele lui Barițiu se pomeneste, și prin care sufletul lui Barițiu va sufla; ținem să punem și noi înaintea cetitorilor noștri chipul feții și vieții lui George Barițiu, care la noi Românii din Ardeal, mai mult ca ori cine altul, a întrebuințat măiestria tiparului spre binele neamului.

George Barițiu era prin naștere fiu al comitatului Cluj. Născut în Jucul-de-jos (la 12 24 Maiu 1812) ca fiu al preotului gr.-cat. d. acolo, a studiat în Cluj, apoi în Blaj, unde a absolvat teologia și a fost un an profesor. Îndată după aceea fu chemat profesor la școala

George Barițiu

română din Brașov, întemeiată cu 2 ani înainte, unde a fost învățător și poetul Andreiu Mureșianu, chemat și el tot din seminarul Blajului, care pe atunci era adevărat grânar de sămînță învățăturilor la Români. Cuvânt, la 1838, Barițiu întemeiează „Foaia pentru minte, inimă și literatură”, cea dintâiu foaie de samă la noi, și îndată porni și ziarul politic Gazeta de Transilvania. În decurs de 20 ani el fusese și conducătorul celei dintâiu fabrici de hârtie, românească. La 1878 părăsind Brașovul, trecu la Sibiu și înființă „Observatorul”, foaie politică, și redactă 29 ani Transilvania, foaia „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, al cărei președinte a fost dela 1888 până la moarte. Barițiu a luat parte la toate luptele politice românești, cu cuvântul și cu condeiul; a fost membru și președinte al Academiei române, și a scris foarte mult. Mai însemnată între scrierile lui e cartea: „Părți alese din Istoria Transilvaniei”, în 3 vol. mari. El a fost cu adevărat un fruntaș între fruntașii poporului nostru. A murit în Sibiu la 2 Maiu 1893, după-ce la 12 24 Maiu 1892, împlinind 80 ani, a fost sărbătorit de toată lumea românească.

Misiuni populare.

Ori cât de mult s'ar înspăimânta și înfricoșă adevăratul cunoscător al stărilor poporului nostru de relele, ce-l năpăstuesc și stăpănesc, dacă are încredere în Dumnezeu, dacă are milă de popor și dacă conștient este de datorințele sale: n'are motiv, să-și peardă nădejdea. Munca sinceră și încordată a acelora, cari chemați sunt să muncească, va putea scoate pe popor din fântânile surpate, ce și le-a săpat, căci nu e așa de cufundat, încât să-și fi perdat conștiința. Un cuvânt puternic, un cuvânt isvorit din inimă, îl luminează, îl mișcă